

info@

udruga-gradova.hr

Hrvatsko izaslanstvo aktivno na 150. sjednici Europskog odbora regija

Savjetodavno tijelo EU-a i politička skupština europskih gradova, općina i regija – Europski odbor regija, održao je svoju redovnu 150. sjednicu 29. i 30. lipnja 2022. Sjednica je održana na sredini mandata pa je na dnevnom redu, uz usvajanje mišljenja, bila i točka izbora novog predsjednika i članova predsjedništva.

Za novog predsjednika izabran je Vasco Cordeiro, član poglavarstva portugalske regije Azori, a za hrvatske članove predsjedništva Odbora regija u drugoj polovici mandata do 2025. godine izabrani su: dubrovačko-neretvanski župan Nikola Dobroslavić (potpredsjednik), načelnik općine Vidovec Bruno Hranić (član) te njihovi zamjenici, gradonačelnik Pregrade Marko Vešligaj i načelnik općine Pirovac Ivan Gulam.

Kao novi članovi Odbora regija, hrvatskom izaslanstvu pridružili su se i predsjednik skupštine Grada Zagreba Joško Klisović te župan virovitičko-podravke županija Igor Andrović. Izabrani predstavnici će tijekom naredne dvije i pol godine braniti interese lokalne i regionalne samouprave u političkim i zakonodavnim procesima Europske unije! U protekloj plenarnoj sjednici hrvatski članovi aktivno su sudjelovali u raspravama na nizu važnih tema.

Samoinicijativno mišljenje Odbora regija – Paket mjera za proširenje za 2021., komentirao je župan Dobroslavić istaknuvši da ne može biti pogađanja oko kriterija za članstvo – vrijednosti i standardi EU-a njen su temelj i moraju se jednako primjenjivati za sve. Podržao je stajalište da svih šest zemalja zapadnog Balkana, kao i Ukrajina i Moldavija trebaju postati članice EU-a, ali uz ispunjavanje svih kriterija za članstvo.

Nastavak na **STR. 2**

U OVOM BROJU DONOSIMO:

**POSEBNA PONUDA ZA
ČLANOVE UDRUGE
GRADOVA U HRVATSKOJ**
Imate li projekte za EUCF?

... **2**

**Zaprešić, Festival kulture
i komunikacija
u Novim dvorima**

FESTIVALSKA INDUSTRIJA
- važno obilježje
urbaniteta

... **4**

**KAKO DEMOKRATIZIRATI
DEMOKRACIJU?**

Skupštine građana

... **7**

Nastavak sa stranice 1: Hrvatsko izaslanstvo aktivno na 150. sjednici Europskog odbora regija

U raspravi o rezultatima Konferencije o budućnosti Europe te sljedećim koracima za postupanje svoj doprinos dali Hranić, Vešligaj, Klisović i gradonačelnik Željko Turk koji je pozvao na pružanje podrške zaključcima participativnog procesa u kojem su sudjelovali građani diljem EU-a. Dodao je da gradovi, općine i regije mogu dati značajan doprinos u daljnjoj provedbi predloženih mjera, pri čemu je uloga Odbora regija ključna u osiguranju odgovarajuće zastupljenosti lokalne razine u postizanju zadanih ciljeva.

Drugi dan plenarnog zasjedanja počeo je raspravom o ekološkoj

tranziciji u kojoj je Turk istaknuo potrebu pružanja stručne i financijske potpore malim i srednjim gradovima i općinama koje nemaju potrebne kapacitete za integrirani pristup u provedbi obuhvatnih zelenih mjera koje usklađuju

socijalne i gospodarske dimenzije lokalnog, održivog razvoja. Predsjednik zagrebačke skupštine Klisović obratio se članovima skupštine na temu EU Data Act-a i tijekom rasprave o prioritetima češkog predsjedanja Vijećem Europske unije, u kojoj su sudjelovali i župani Andrović i Danijel Marušić. Zanimljiva informacija vezana uz ovu plenarnu sjednicu jest ta da je hrvatsko izaslanstvo napokon nastupilo u potpunom sastavu, i to nakon godinu dana rada bez nekih imenovanih članova. Za voditelja izaslanstva reizabran je župan Dobroslavić ■

POSEBNA PONUDA ZA ČLANOVE UDRUGE GRADOVA U HRVATSKOJ

Imate li projekte za EUCF?

Adria Power Production - projekti održive energetike gradova

Za sudjelovanje na EUCF natječaju za darovnice od 60.000 eura, za izradu investicijskih koncepata za lokalne projekte održive energetike, potrebno je imati projekt održive energetike grada ili inovaciju. Tvrtka Adriatic Power Production vam nudi oboje: projekt održive energetike grada, koji je ujedno i inovacija, tako da su šanse za dobivanje darovnice velike.

CIJENA PROJEKTA ODRŽIVE ENERGETIKE GRADA .....70.000 KUNA

U cijenu je uključeno: 1. Projektna dokumentacija na hrvatskom i engleskom jeziku

2. Stručna podrška lokalnim vlastima u pripremi potrebne dokumentacije i analiza (pravnih, ekonomskih, tržišnih)
3. Stručna podrška u pripremi studija izvodljivosti
4. Pomoć u organizaciji i koordinaciji procesa izrade investicijskog koncepta

Nudimo inovativnu tehnologiju kojom sustav javne rasvjete, umjesto troška, postaje izvor prihoda za proračun JLS. Svaki stup javne rasvjete postaje energana koja osigurava besplatnu rasvjetu i još proizvodi dovoljno električne energije za jednu obitelj.

Inicijativa EUCF - European City Facility pokrenuta je, u sklopu

programa Horizon 2020, s namjerom pružanja konkretne financijske (70 posto avansno) i stručne pomoći gradovima i općinama u razvoju njihovih investicijskih dokumenata i Investicijskih koncepata projekata održive lokalne energetike.

Stručna pomoć EUCF-a lokalnim vlastima u pripremi potrebne do-

kumentacije obuhvaća prethodne analize (pravne, ekonomske, tržišne) i studije izvodljivosti te pomaže u organizaciji i koordinaciji procesa izrade investicijskog koncepta.

U tu svrhu osigurana je darovnica od 60.000 eura i kontinuirana stručna podrška za svakog izabranog prijavitelja. Hrvatski gradovi i općine prijavljuju se na kompetitivne pozive za dodjelu sredstava te sudjeluju u konkurenciji s gradovima iz 10 drugih država članica iz regije središnje i istočne Europe.

Nakon tri provedena poziva, hrvatski gradovi su ostvarili dobar rezultat s 10 odobrenih prijava! Za sve one koji nisu uspjeli na dosadašnjim pozivima, postoji još jedna prilika da izbore EUCF podršku!

U suradnji s renomiranim ustanovama i poslovnim partnerima Udruga gradova priprema katalog usluga i projekata od posebnog interesa za gradove, osobito one manje kojima je teže samostalno razvijati sve potrebne i poželjne programe. Pristup se temelji na zajedničkom ugovaranju pojedinih projekata tako da više gradova zajednički financiraju razvoj te tako mogu ostvariti visoku razinu kvalitete i organizacije projekata, uz znatno niže pojedinačne troškove. A pritom se za svaki grad individu-

alno pripremaju originalni programi, projekti i strategije, utemeljeni na lokalnim resursima, potencijalima i interesima građana.

Za sada, primarno usmjerenje je poticanje razvoja poduzetništva u novim tehnologijama i kreativnim industrijama, OIE, jačanje prepoznatljivosti, osmišljavanje događanja i programa koji privlače turiste i posjetitelje te stručne specijalizacije lokalnih suradnika za koordinaciju i samostalno vođenje tih programa. ■

Pozivamo sve gradove članove UG-a da nam svoje upite i sugestije dostave na
info@udruga-gradova.hr

Zaprešić, Festival kulture i komunikacija u Novim dvorima

FESTIVALSKA INDUSTRIJA - važno obilježje urbaniteta

Kulturni programi, festivali i događanja govore nam o gradu, o njegovim specifičnostima, o njegovim stanovnicima i vrijednostima za koje se oni zalažu - ukratko o njegovom brendu. A organizatori zaprešićkog FKK-a inicijativom pokazuju ne samo da imaju što reći, nego također pozivaju druge hrvatske kreativne gradove da otvore svoja vrata, pozovu goste i pokažu svoje adute. Ekipa s BAK-a zainteresiranim gradovima, članovima Udruge gradova, nudi slične programe te omogućuje online studij komunikacijskog menadžmenta mladima koji se žele baviti kreativnim industrijama.

U Novim dvorima, u Zaprešiću, 4. lipnja, održan je Festival kulture i komunikacija u organizaciji Veleučilišta Baltazar Zaprešić (bak.hr). Festival je rezultat suradnje studijskih programa Komunikacijski menadžment i Menadžment u kulturi i kulturnom turizmu Veleučilišta Baltazar Zaprešić, a cilj Festivala bio je slaviti umjetničku kreativnost i akademsku izvrsnost te na jedno mjesto dovesti stručnjake iz područja kulture i komunikacija. Ovaj zabavno-edukativni festival, za studentsku i širu publiku, u svom bogatom programu ponudio je pet tematskih tribina, četiri radionice i dva koncerta.

Tribina „Je li umjetnik gladan“ uvela nas je u probleme s kojima se susreću umjetnici. Dijagnostičane su slabe točke umjetničkog djelovanja u Republici Hrvatskoj i, što je najvažnije, ponuđena su rješenja. Govorilo se o problemu financiranja, teškom položaju slobodnih umjetnika, važnosti osviještene i obrazovane publike, neiskorištenim potencijalima te kompleksnosti administracije. Naglašeno je kako umjetnici nakon završetka umjetničkih akademija najčešće nisu osposobljeni za nemilosrdnu tržišnu borbu jer su u taj svijet bačeni bez ikakvih menadžerskih znanja, što ukazuje

na i više nego potrebnu vezu kulturnog menadžmenta i umjetnosti. Na tribini su sudjelovali: moderator Mirko Škoc, akademska slikarica Monika Meglič, režiser Tomislav Šoban i glumica Marina Kostelac.

Kulturni djelatnici i umjetnici nakon završetka umjetničkih akademija nisu osposobljeni za tržišnu utakmicu jer su u taj svijet bačeni bez ikakvih menadžerskih i marketinških znanja.

U tribini „Komunikacijski menadžment: obrazovanje i perspektive na tržištu rada“ sudjelovali su: moderator Stjepan Lacković, vlasnica i direktorica Abeceda komunikacija, Marina Bolanča, voditeljica korporativnih komunikacija Kauflanda, Marija Franić i profesor s Odjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu,

Mitja Ružojčić. U fokus je stavljena važnost komunikacijskog menadžmenta u svim sferama poslovanja. Premda je riječ o relativno mladoj struci, potvrđeno je kako je njen doseg sveobuhvatan i da je komunikacija postala neizostavna i neophodna u današnjem poslovanju jer je vrlo često spona između različitih profesionalnih sfera. Govorilo se i o tome kako je u komunikaciji talent važan, ali nije presudan. Presudni su trud i volja, te kontinuirano učenje i usavršavanje, uz neizostavnu kreativnost i

autentičnost. Zaključeno je da, u današnjem svijetu medijski posredovane stvarnosti, sve više na važnosti dobivaju obrazovani komunikacijski stručnjaci koji su u stanju stvoriti, urediti i širiti informacije kroz niz različitih platformi.

Stvaranje priče

Tribina „Od trenda do brenda“ donijela je detaljan pogled na važnost procesa brendiranja u poslovanju. U temelju svega upravo je stvaranje priče, koja je područje u kojem možemo iskazati svoju autentičnost. Raspravljalo se o važnosti vizije, originalnosti i inovativnosti, a koliko je posebno istraživanje tržišta važan temelj svakog poslovanja govorila je Radenka Munjas Samarin. Gosti tribine, moderator Alen Kekić iz kreativne agencije I to nije sve, Igor Mladenović iz kreativne agencije Imago, Petra Despot Domljanović iz agencije za brendiranje Fabular te Radenko Munjas Samarin iz agencije Startup, složili su se da uspješan i kvalitetan branding ima dubok utjecaj na poslovanje tvrtke koja stoji iza proizvoda i da se lojalni kupci uvijek vraćaju brandu s kojim osjećaju povezanost i s kojim su zadovoljni.

Tribina „Čemu služe festivali?“ ugostila je važna imena hrvatske festivalske scene kao što su

Matko Burić, Igor Bergam, Adnan Mehmedović, Vedran Meniga te Jadranka Duić Frlan. Tribina je bila posvećena važnosti i utjecaju festivala, svijesti o dobrobiti festivala te koliko su oni presudni za razvitak turizma i samih destinacija na kojima se odvijaju, sve uz brojna iskustva i primjere s hrvatske festivalske scene. Igor Bergam, direktor TZ-a Pirovac posebno se osvrnuo na važnost i ulogu menadžera u kulturi, istaknuvši kako je to „zanimanje koje objedinjuje brojna područja i znanja“.

Poseban interes publike izazvala je tribina „**Medijski klinč**“ koju je moderirala Gabrijela Kišiček, pročelnica Odsjeka za fonetiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i suradnica za govor Nove TV, a među gostima su se našla poznata TV lica poput Andrije Jarka, Eme Branice, Ivane Tomić, Ane Raić Knežević i Aleksandra Musića. Govorilo se o važnosti i ulozi koju mediji imaju u društvu. Bilo je govora o važnosti integriteta, novinarskoj odgovornosti i svemu što novinarski posao nosi. Gosti bogatog iskustva dali su uvid u posao ispred, ali i iza kamere, slobodu

medija i odgovornost u izvještavanju, te primjere kako mogu korigirati društvo i doista mijenjati stvari na bolje.

Praktične vježbe za buduće organizatore

Festival je ponudio i nekoliko radionica na kojima su se sudionici mogli uključiti, ali i iskušati vlastitu kreativnost. Sve je započelo radionicom fotografije „Šire od objektiva“, koju je vodila fotografkinja Inia Herenčić, upućujući sudionike na koji način fotografija biva sredstvom komuniciranja. Erasmus studenti Veleučilišta Baltazar pripremili su radionicu „Culture Shock“ predstavljajući nam zemlje iz kojih dolaze kroz jezik, hranu i kulturu. Još jedna radionica na kojoj su sudionici mogli iskušati svoje kreativne vje-

štine bila je street art radionica „Umjetnost kroz boje grafita“, koju su vodili Vladimir Tomić Mosk i Ivo Kosanović Smack, važni i priznati umjetnici iz svijeta grafita i murala. Konačno, svi zainteresirani za društvene mreže mogli su sudjelovati u radionici influencerice Brite Bobetić „Comment, share, like!“ te se detaljnije uputiti u tajne društvenih mreža i specifičnosti komunikacije na njima.

Bogat festivalski dan priveden je kraju iznimnim glazbenim programom koji je započeo koncertom jednog od najistaknutijih hrvatskih pijanista i skladatelja Mateja Meštrovića i njegovog sastava Expresto koji čine pijanistica Kristina Bjelopavlović Cesar i bubnjar i udaraljkaš Borna Šercar. Festival je zatvoren koncertom poznatog splitskog benda TBF koji je privukao brojnu publiku stvarajući, kao i uvijek, dobru i pozitivnu atmosferu. Festival nam je pokazao koliko su kultura i komunikacija značajne za naše živote, te je istaknuo važnost i potrebu za zanimanjima poput komunikacijskog menadžera i menadžera u kulturi. ■

Stjepan Lacković

KAKO DEMOKRATIZIRATI DEMOKRACIJU?

Skupštine građana

U organizaciji Grada Rijeke i Zaklade Friedrich Ebert, u prostoru RiHuba, održana je konferencija „Skupština građana: način na koji možemo demokratizirati demokraciju“.

Skupštine građana su oblik demokracije u kojoj rasprava u okviru grupe nasumično odabranih osoba predstavlja ključnu komponentu procesa donošenja odluka. Uloga Skupštine građana jest temeljita analiza zadane teme, održavanje rasprava o raznim rješenjima, analiza pozitivnih i negativnih strana, a zatim i donošenje konačnih preporuka ili odluka. Gradonačelnik Rijeke, Marko Filipović, istaknuo je izvrsnu suradnju sa zakladom Friedrich-Ebert-Stiftung, u partnerstvu s kojom se otvaraju važne teme za društvo. Naime, nakon što je u svibnju organizirana međunarodna konferencija o priuštivom stanovanju, tema današnje konferencije je bilo povećanje participacije građana u donošenju odluka. Naglasio je kako povjerenje građana u izbore sve više pada, što je s jedne strane vidljivo iz nepovjerenja građana prema izabranim predstavnicima, a s druge strane, prema sve manjoj participaciji na svim razinama izbora. Grad Rijeke pokušava unaprijediti odnos vlasti i građana, u čemu je lider u Hrvatskoj, od uvođenja Građanskog odgoja i obrazovanja, preko transparentnosti gradske uprave, poput projekta Otvorenog proračuna. „Konferencija je dodatni iskorak u našim težnjama ka demokratizaciji društva i želimo mo-

del skupštine građana, u kojem reprezentativna skupina građana raspravlja o pitanjima važnim za zajednicu te donosi preporuke, uvesti i u Rijeci. Ovaj model proveden je u mnogim zemljama diljem Europe, a jedna je od ideja da riječka skupština građana raspravlja o unaprjeđenju sustava mjesne samouprave koja se bavi temama od najneposrednijeg interesa naših građana. Želim da se zaključci ove konferencije implementiraju što ranije, ne samo u Rijeci, nego diljem Hrvatske i da još jednom dokažemo kako je Rijeka predvodnik progresivnog promišljanja u državi. Nadam se da ćemo iduće godine krenuti u punu implementaciju ovog modela i vjerujem da je ova konferencija prvi korak na tom putovanju“, poručio je gradonačelnik Filipović.

Svugdje u svijetu vidimo pad izlaznosti na izbore i povjerenja u institucije, ulične prosvjede protiv organa vlasti.

Inovativni model odlučivanja

U ime Friedrich-Ebert-Stiftunga za Hrvatsku i Sloveniju, Sonja Schirmbeck, istaknula je kako su glavna tema konferencije skupštine građana kao inovativni mo-

Skupština građana nastoji vrlo široko čuti predstavnike raznih strana: stručnjake, političare, udruge, aktiviste, oponente... Bit je da se osigura što širi dijalog.

del odlučivanja građana usmjeren ka demokratizaciji demokracije. „Zašto je to uopće potrebno? Primijetili smo da u svijetu raste nepovjerenje građana u političare i političke procese, a skupštine građana su dobar alat kako bi se to povjerenje vratilo. Može se primijeniti diljem svijeta da se u procesu odlučivanja pojavljuje samo određena skupina građana, obično obrazovani pripadnici srednje klase. U skupštinama građana su, naprotiv, zastupljeni predstavnici svih skupina građana, a iskustva pokazuju da oni predlože ponekad zaista iznenađujuće ideje. Grad Rijeka ima veliko iskustvo u uključivanju građana u donošenje odluka i smatramo da je najbolji grad u Hrvatskoj u kojem se može primijeniti ovaj model jer je to grad otvorenih stajališta i s gradonačelnikom koji zastupa otvoren način razmišljanja. Nadam se da ćemo iz Rijeke moći proširiti ovaj način razmišljanja i na druge gradove u Hrvatskoj, budući da smatramo da je to odličan način na koji se može vratiti povjerenje građana prema donosiocima odluka“, poručila je Schirmbeck.

ZNANJE GRAĐANA TREBA PREPOZNATI KAO RESURS

Pozdrav putem video linka uputio je predsjednik Friedrich-Ebert-Stiftung-a, Martin Schulz, ujedno i bivši predsjednik Europskog parlamenta. „Znanje naših građana trebalo bi biti prepoznato kao resurs. To je pravo značenje riječi demokracija – moć građana. Skupštine građana su idealan način oživljavanja naših demokratskih sustava“, poručio je Schulz.

U nastavku konferencije o važnosti skupština građana u unapređenju demokratskih procesa govorio je Wolfgang Merkel, direktor emeritus Berlinskog centra za društvene znanosti, viši znanstvenik na Institutu za demokraciju Srednjoeuropskog sveučilišta u Budimpešti. O iskustvu gradskog vijeća poljskog grada Lublina govorio je Grzegorz Lubaš, dok je svoje iskustvo sudjelovanja u britanskoj skupštini građana, od trenutka kad je dobila poziv na uključivanje do danas, govorila Sue Peachey.

Sagledati temu iz različitih perspektiva

Sue Peachey bila je jedna od 108 nasumično izabranih predstavnika građana koji su 2020. godine sudjelovali u prvoj britanskoj skupštini građana posvećenoj klimatskim promjenama.

„Kad sam dobila poziv, vidjela sam to kao jedinstvenu priliku da sudjelujem u donošenju odluka, ali i svoju građansku dužnost. Veselila sam se što ću imati priliku saznati više o klimatskim promjenama, koje ne samo da već utječu na moju generaciju, već i na buduće naraštaje“, kazala je Peachey. Istaknula je kako je skupština građana bila vrlo dobro organizirana, a prije nego što su članovi počeli raspravljati o preporukama za zaustavljanje klimatskih promjena, s temom ih je upoznao niz struč-

Grzegorz Lubaš: Demokracija ne smije ovisiti samo o izborima svakih nekoliko godina, ona se mora događati stalno i mora imati izravan utjecaj na najvažnija društvena pitanja.

njaka. „To je bio trenutak koji mi je otvorio oči. Objašnjeno nam je kako su klimatske promjene utjele na planet i što je najvažnije, bilo nam je objašnjeno na način na koji smo mogli vrlo lako razumjeti“, kazala je Peachy. Skupštinu su činili ljudi različitih generacija, od tinejdžera do starijih ljudi, iz različitih dijelova Velike Britanije, različitog porijekla i iz različitih miljea. Razgovorom s velikim brojem drugih članova, članovi skupštine građana dobili su priliku sagledati temu iz puno različitih perspektiva. „Skupštine građana vidim kao odličan način da i obični ljudi pomognu u donošenju odluka važnih za cijelu zajednicu, ne samo o klimatskim promjenama, nego i o bilo kojoj drugoj temi kao što su: zdravlje, zapošljavanje, siromaštvo i mnoge druge. Uživala sam u cijelom procesu. Nisam stručnjak, ali vidim da način na koji živimo, ono što kupujemo, jedemo ili način na koji putujemo, utječe na budućnost našeg planeta“, kazala je Peachy.

Nakon sudjelovanja u skupštini građana Peachy je postala vrlo aktivna u svojoj zajednici, a zbog čij-

Wofgang Merkel: Trebamo mostove, trebamo 'depolarizaciju' društva.

njenice da je imala priliku saznati više o klimatskim promjenama, promijenila je i vlastite životne navike kupivši električni automobil i počevši uzgajati vlastito povrće.

U drugom dijelu konferencije sudionici iz političkog, civilnog i akademskog okruženja sudjelovali su u raspravama o različitim temama, baveći se pitanjima kao što su: Koje su prikladne teme za skupštine građana?, Koji su ključni metodološki izazovi u provedbi skupština građana?, Kako povezati skupštine građana s postojećim procesima političkog odlučivanja?, Kako osigurati da se sudionici pridruže skupštini, aktivno sudjeluju i ako je moguće, ostanu politički aktivni?, Kako financirati skupštine građana? te Koji se digitalni instrumenti mogu koristiti za povećanje sudjelovanja izvan skupština građana?.

Konferenciju je moderirao Igor Bajok iz Udruge za razvoj civilnog društva Smart iz Rijeke. ■

(Tekst preuzet sa službene web stranice Grada Rijeke.)

UDRUGA GRADOVA

Nakladnik: Udruga gradova u Republici Hrvatskoj

Za nakladnika: Nives Kopajtich Škrlec

Urednik: Goran Kauzlarić

Lektor: Izeta Colarić

Dizajn: Sanja Boljević

Grafička priprema: Alegra d.o.o., Zagreb